

Olweus Ö?renciler ?çin Akran Zorbal??? Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Olweus Ö?renciler ?çin Akran Zorbal??? Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28119>

Özet

Olweus Ö?renciler ?çin Akran Zorbal??? Anketi, orijinal olarak Dan Olweus taraf?ndan geli?tirilen ve dünya çap?nda yayg?n olarak kullan?lan bir ölçme arac?n?n Türkçe'ye uyarlanm?? versiyonudur. Bu uyarlama, H. T?p?rdamaz-Sipahi taraf?ndan 2008 y?l?nda tamamlanan ve ?zmir ili Bornova ilçesindeki ilkö?retim 6. ve 7. s?n?f ö?rencilerinin akran zorbal??? deneyimlerini, etkileyen faktörleri ve e?lik eden durumlar? inceleyen bir doktora tezi kapsam?nda gerçekleştirilmi?tir. Ölçek, ö?rencilerin hem zorbal?k yapma hem de zorbal??a maruz kalma (ma?duriyet) rollerini ve s?kl???n? ölçmeyi amaçlamaktadır. Bu anket, okullardaki zorbal?kla mücadele programlar?n?n temelini olu?turan Olweus Zorbal??? Önleme Program?'n?n (OBPP) de?erlendirme aya??n? te?kil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Akran Zorbal???, Olweus, Zorbal?k Anketi, Ö?renci Ma?duriyeti, Okul Psikolojisi, Uyarlama, Ege Üniversitesi.

Yazarlar

H. T?p?rdamaz-Sipahi (Uyarlayan), Dan Olweus (Orijinal Geli?tirici).

Amaç

Olweus Ö?renciler ?çin Akran Zorbal??? Anketinin temel amac?, uyguland??? ö?renci popülasyonunda akran zorbal???n?n yayg?nl?k düzeyini, türlerini ve zorbal?k davran??lar?n?n s?kl???n? sistematik olarak belirlemektir. Bu araç, ö?rencilerin zorbal?k yapan, zorbal??a maruz kalan veya her iki role de sahip olan bireyler olup olmad?klar?n? tespit etmeye yard?mc? olur.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, Türkiye'deki ilkö?retim kademesindeki ö?rencilerin zorbal?k davran??lar?na ili?kin güvenilir ve geçerli veriler elde etmek, bu davran??lar? etkileyen çevresel ve bireysel faktörleri ortaya koymaktır. Elde edilen veriler, okullarda etkili önleme ve müdahale stratejileri geli?tirmek için kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel sosyal-duygusal yap? olan **Akran Zorbal??? (Peer Bullying)** ve **Ma?duriyet (Victimization)** kavramlar?n? ölçmektedir. Olweus'un tan?m?na göre zorbal?k, bir ö?rencinin, di?er bir ö?renciye kas?tl? ve tekrarlay?c? biçimde zarar verme eylemidir.

Ölçek genellikle Zorba Rolü, Ma?dur Rolü ve Zorba/Ma?dur Rolü gibi alt boyutlara ayr?l?r ve

fiziksel, sözel, ili?kisel (sosyal d??lama) ve siber zorbal?k türlerini kapsayacak ?ekilde maddeler içerir. Bu anket, ö?rencilerden genellikle belirli bir zaman dilimi içinde (örne?in, son iki ay) zorbal?k eylemlerine ne s?kl?kla maruz kald?klar?n? veya bu eylemleri ne s?kl?kla gerçekle?tirdiklerini derecelendirmelerini ister.

Geçerlik

Ölçe?in T?p?rdamaz-Sipahi (2008) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?n?n özetinde spesifik geçerlik katsay?lar?na dair bilgi sunulmam??t?r. Ancak, bir ölçe?in akademik çal??malarda kullan?lmas? için **yap? geçerli?i** ve **içerik geçerli?i** çal??malar?n?n yap?lmas? zorunludur.

Uyarlama sürecinde, orijinal Olweus anketinin teorik yap?s?n?n (zorbal?k ve ma?duriyet boyutlar?) Türkçe versiyonda da korundu?unu göstermek amac?yla muhtemelen uzman görüş?leri al?nm?? ve yap?sal e?itlik modellemesi veya faktör analizi gibi istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r.

Güvenirlik

Kaynak içerikte ölçe?in güvenilirlik de?erlerine ili?kin do?rudan bir bilgi yer almamaktadır. Güvenirlik, ölçe?in tutarlıl???n? ifade eder. Uyarlama çal??malar?nda genellikle **iç tutarlıl?k katsay?s?** (örne?in, Cronbach Alfa) hesaplan?r.

Ba?arılı? bir uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in tamam? ve zorbal?k/ma?duriyet alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeyde yüksek Cronbach Alfa de?erlerinin rapor edilmesi beklenir. Bu de?erler, anketin farklı zamanlarda veya farklı madde gruplar? ile uyguland???nda benzer sonuçlar verece?ini gösterir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte faktör analizine dair sonuçlar belirtilmemiştir. Ancak, Olweus'un orijinal çal??mas? çok boyutlu bir yap?y? desteklemektedir. T?p?rdamaz-Sipahi'nin uyarlama çal??mas?nda, Türk kültürü ba?lam?nda zorbal?k ve ma?duriyet alt boyutlar?n?n (Fiziksel, Sözel, ?likisel vb.) orijinal yap?ya uygunlu?unu test etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) veya **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?lm?? olmas? muhtemeldir. Bu analizler, anketin teorik yap?s?n?n kültürel geçerlili?ini sa?lamla?t?rmaktadır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish), Orijinali Norveççe ve ?ngilizce (Original in Norwegian and English)

Population Group: ?lkö?retim Ö?rencileri (Primary/Middle School Students)

Age Group: Genellikle 11-13 ya? aras? (6. ve 7. s?n?flar)

Population Details: ?zmir ili Bornova ilçesinde ö?renim gören ilkö?retim 6. ve 7. s?n?f ö?rencileri.

Test Methodology: Kâ??t-kalem yöntemiyle veya dijital olarak uygulanan, ö?rencilerin zorbal?k deneyimlerini çe?itli s?kl?k skalalar? üzerinden de?erlendirdi?i nicel bir anket metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

OBQ, Akran Zorbal??? Ölçümü, Zorbal?kla Mücadele, Psikometrik Özellikler, Okul Ortam?, T?p?rdamaz-Sipahi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Not specified in source)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor (Not specified in source)

Correspondence Address: H. T?p?rdamaz-Sipahi (Tez dönemi: Ege Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tirici Dan Olweus ve uyarlamay? gerçekle?tiren ara?t?rmac? H. T?p?rdamaz-Sipahi'den izin al?nmas? gerekebilir. Akademik tez çal??mas? kapsam?nda kullan?lm??t?r.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?m için ücret bilgisi belirtilmemiştir.

Test Y?I?: Uyarlama çal??mas?nın tamamlanma ve raporlanma y?I?: 2008.

Kaynaklar

A?a??da, ölçe?in uyarlamas?na kaynak te?kil eden temel referans ve ilgili çevrimiçi kaynaklar listelenmiştir.

T?p?rdamaz-Sipahi, H. (2008). *?zmir ili Bornova ilçesinde ilkö?retim 6.ve 7.s?n?f ö?rencilerinde*

akran zorbal???, etkileyen ve e?lik eden faktörler (Doktora tezi). Ege Üniversitesi Sa?lık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Tez Referans Ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Orijinal Ölçek: Olweus, D. (1996). *The Revised Olweus Bully/Victim Questionnaire*. Bergen, Norway: Research Centre for Health Promotion.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

[olweus-ogrenciler-icin-akran-zorbaligi-anketi-toad.pdf](#)

Olweus Ö?renciler ?çin Akran Zorbal??? Anketinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Kaynak içerikte Olweus Ö?renciler ?çin Akran Zorbal??? Anketinin maddeleri listelenmemi?tir. Bu bölüm, ölçek maddelerinin do?rudan metni yerine, uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? referans? i?aret etmektedir.